

ἀρχαία Ἑλλάς διδασχθεῖσα αὐτὴν ἐν τοῖς σχολείοις, ἐμπνευσθεῖσα
ἐκ τῶν θεῶν καμάτων τῆς τὸν ἐθνικὸν βίον, οὕτω καὶ ὁ Γερ-
στάθης δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν νέαν ἑλληνικὴν γενεάν. Ὅπως
ἐβραϊκὴ νεολαία ἐδιδάσκετο τοὺς νόμους τοὺς ἠθικοὺς καὶ τοὺς
πολιτικοὺς ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Μωϋσέως, οὕτως ὁ ἀναγινώσκων
τὸν Γερστάθην εὕρισκε ἐν αὐτῷ λαμπρὰς ἐρμηνείας τῶν νό-
κων νόμων, τῆς ἀρχῆς ταύτης καὶ μόνης βάσεως τῶν ἐμμε-
βλήτων πολιτικῶν. Ὅπως ὁ Ροδινῶν Κρούσω παρίστανται
ἐξόχως ναυτικὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀγγλων, οὕτως ἐν τῷ
Γερστάθῃ εὕρισκομεν παριστωμένους τοὺς ἐνδόξους ἑλληνικοὺς
χαρακτῆρας, τὸν φιλόπατριν Κόδρον, τὸν δίκαιον Ἀριστείδην, τὸν
σοφὸν Πλάτωνα τοὺς πλήρεις αὐταπαρνησίας σουλιώτας. Ὁ Γερ-
στάθης εἶνε διὰ τὴν ἀναστηθεῖσαν ἡμῶν πατρίδα, καὶ Ὁμηροῦ
καὶ μωσαϊκὰ βιβλία καὶ Ροδινῶν. Ὅποιās ὠφελείας εἶνε δυνατὸν
νὰ γίνῃ ἡ βίβλος αὕτη; διδάσκει ἱστορίαν ἠθικὴν· συνάπτει ἐθνικὰς
καὶ παραδόσεις· ἀναπτύσσει ἐθνικὰς ιδέας, ἐνθουσιᾷ, παρασπείρει
Εἶνε ποταμὸς ἀρετῆς οὕτως εἰπεῖν, ὅστις ὡς χάλικας παρασπείρει
καὶ κυλινθεῖ ἡμᾶς καὶ διὰ τῆς συνεχοῦς τριβῆς λιαίνει καὶ
καθίστησι κανονικοὺς. Εἶν' ὑπογραμμὸς τις, ὅστις ἐλκύει καὶ
μοιροῖ τοὺς πλησιάζοντας αὐτόν. Ἐκεῖ βλέπομεν ἕνα γέροντα
ἀφοσιούμενον ὅλον εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νέας γενεᾶς, ἐμπνέον-
τα καὶ ζωογονοῦντα αὐτὴν, διδάσκοντα αὐτῇ ὅποια καθήκοντα
ἔχει, ὅποιαν ἱστορίαν, ὅποιον μέλλον· ὁδηγοῦντα αὐτὴν τί νὰ
ποιήσῃ ὅπως προοδεύσῃ· ἐξηγοῦντα αὐτῇ τί ἐστὶ δικαιοσύνη,
ἀλήθεια, ἀρετή. Εἰς τρία μεγάλα κεφάλαια διηρέθη τὸ βιβλίον
ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, εἰς ὑγείαν σώματος, ὑγείαν νοῦ, ὑγείαν
καρδίας, ὥστε τὸ ὅλον βιβλίον ἡδύνατο πρεπόντως νὰ κληθῇ ὑγεία.
Ὅπόσον καλῶς ἀναπτύσσει τὸ θέμα του. Λέγει εἰς τὸν πρόλογον
ὅτι ἀδὲν εἶνε τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα νεοφανῆ καὶ πρωτότυπα
ἀπ' ἐναντίας, τὰ πλεῖστα εἶνε ἀρχαῖα καὶ εἰς πολλοὺς γινώσκοντες
ἀλλὰ τερπνὰ καὶ ὠφέλιμα πάντοτε.

Ἀρχαῖος καὶ πασίγνωστος εἶνε καὶ ὁ ἥλιος· ἀλλὰ πόσον ἐνθουσιάζει καὶ τέρπει τοὺς πάντας, καὶ ἰδίως εἰς ὅσους ἐντὸς τῆς